Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 49 (249) | ГОД V | БЕЛАСТОК, 4 СНЕЖНЯ 1960 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

НА НАШАЙ ЭСТРАДЗЕ

У ДЗЕНЬ НАСТАЎНІКА

Урачыста адзначыла наша грамадскасць Міжнародны дзень настаўніка. У гарадах і вёсках адбыліся акадэміі і вечарыны, на якіх настаўнікам былі ўручаны кветкі, кніжныя, рэчавыя і грашовыя ўзнагароды.

Прэзідыум Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска-культурнага таварыства, дацэньваючы ўклад настаўнікаў у працу нашага Таварыства, прызнаў тры грашовыя ўзнагароды — па 500 зл. кожная — настаўнікам, якія вылучаліся ў працы БГКТ.

Узнагароджаны наступныя настаўнікі: Мікола Лебядзінскі (Беластоцкі павет), Аляксей Карпюк (Бельскі павет) і Аляксандр Харкевіч (Гайнаўскі павет).

Узнагароды былі ўручаны на павятовых урачыстых акадэміях. Ад імя Прэзідыум ГП БГКТ узнагароды ўручылі: у Бельску — старшыня ГП БГКТ Ліда Бялецкая, у Гайнаўцы — член Прэзідыума ГП БГКТ Яўген Гарустовіч, у Гарадку — актывіст ГП БГКТ Міхась Хмялеўскі.

УВАГА, ЧЫТАЧЫ!

ШТО БУДЗЕМ ЧЫТАЦЬ У 1961 ГОДЗЕ?

ШМАТЛІКІМ ЧЫТАЧАМ ПАДАБАЮЦЦА АПОВЕСЦІ, ЯКІЯ МЫ ДРУКУЕМ У «НІВЕ» І ЯНЫ ДАПЫТВАЮЦЦА, ЯКАЯ БУДЗЕ НАСТУПНАЯ АПОВЕСЦЬ.

КАБ ЗАДАВОЛІЦЬ ЗАЦІКАЎЛЕНЫХ, А ТАКСАМА ШЫРОКІЯ КОЛЫ НАШЫХ ЧЫТАЧОЎ, ПАВЕДАМЛЯЕМ, ШТО НАСТУПНАЙ АПОВЕСЦЮ «НІВЫ» БУДЗЕ СЕНСАЦЫЙНАЯ ДАКУМЕНТАЛЬНАЯ АПОВЕСЦЬ АБ САВЕЦКІХ ПАРТЫЗАНАХ. УЖО ЦЯПЕР МОЖАМ ЗАПЭЎНІЦЬ АМАТАРАЎ ДОБРАЙ КНІЖКІ, ШТО ГЭТА БУДЗЕ САМАЯ ЦІКАВАЯ І НАЙБОЛЬШ ХВАЛЮЮЧАЯ АПОВЕСЦЬ З УСІХ ТВОРАЎ, ЯКІЯ МЫ ДРУКАВАЛІ.

ДРУКАВАЦЬ ЯЕ ПАЧНЕМ АДРАЗУ ПАСЛЯ НОВАГА ГОДА.

Соло на саксафоне выконвае мастацкі кіраўнік эстрады БГКТ Міхаіл Ануфрыеў.

Ліля Гайдук і Янка Крупа ў беларускім народным танцы «Крыжачок».

Песні ў выкананні салісткі эстраднай групы Ніны Свентахоўскай напэўна спадабаюцца глядачам.

З песнямі, музыкай, жартамі і вясёлымі сцэнкамі паедзе ў нашыя вёскі новаарганізаваны беларускі эстрадны калектыў.

Эстрадную групу стварыла самое жыццё. Не кожная вёска, не кожны населены пункт мог стварыць умовы да прыняцця вялікага калектыву песні і танца пры ГП БГКТ. Для гэтага патрабавалася даволі вялікая сцэна, якую не заўсёды можна было знайсці. Гэты недахоп паправіць значна меншая па колькасці ўдзельнікаў эстрадная група, якая і паставіла сабе за мэту даехаць з песняй, музыкай і народным танцам да кожнай, нават найбольш адлеглай вёскі.

Зараз пад вопытным вокам мастацкага кіраўніка эстраднай групы Міхаіла Ануфрыева ідзе ажыўленая падрыхтоўка да выездаў.

Адбыўся ўжо першы пробны канцэрт, на якім прысутнічалі члены Галоўнага Праўлення. На гэтым канцэрце пабываў і наш фотарэпарцёр, а што пабачыў, пераказвае вам.

Тэкст і фота (пч)

— Не сварыся ты Марыся, лепей толкам разбярыся... Жартоўная сцэнка ў выкананні Веры Леўчук і Янкі Валендзюка.

Ці ты ўжо зрабіў падпіску на „Ніву” на 1961 год?

Кур'ёзы

Рост злачыннасці ў ЗША

У Злучаных Штатах няспынна расце злачыннасць. У 1959 годзе яна дасягнула новага рэкорднага ўзроўню — за гэты год у ЗША было ўчынена звыш паўтара мільёна сур'ёзных злачынстваў.

Аб гэтым гаворыцца ў апублікаваным 16 верасня дакладзе дырэктара федэральнага бюро расследвачняў Эдгара Гувера. У дакладзе ўказваецца, што ў мінулым годзе ў Злучаных Штатах было забіта 8.580 чалавек — на 4 працэнты больш, чым у папярэднім годзе. На 5 працэнтаў больш у параўнанні з папярэднім годам узрасла колькасць замахаў з мэтай забойства. У 1959 годзе было аграблена 685.900 дамоў і іншых будынкаў і ўкрадзена больш чым 288.000 аўтамашын.

У дакладзе Гувера таксама гаворыцца, што ў 1959 годзе ўчынялася: кожную гадзіну — адно забойства; кожныя 35 мінут — адно згвалтаванне; кожныя 7 мінут — адно абрабленне; кожныя 4 мінуты — адзін напад з абцяжарваючымі акалічнасцямі; кожныя 23 секунды — адзін крадзеж з узломам, крадзеж легкавой аўтамашыны.

Найбольшую трывогу, гаворыцца ў дакладзе, выклікае сур'ёзны рост дзіцячай злачыннасці. У 1959 годзе колькасць арыштаў сярод асоб маладзей за 18 год павялічылася на 4 працэнты ў параўнанні з 1958 годам і ўдвая перавысіла колькасць арыштаў у 1948 годзе

У дакладзе прыводзяцца даныя, якія сведчаць аб тым, што сёлета злачыннасць у Злучаных Штатах зноў рэзка ўзрастае. Паводле папярэдніх даных, колькасць сур'ёзных злачынстваў за першую палавіну 1960 года ўзрасла на 9 працэнтаў у параўнанні з аналагічным перыядам 1959 года.

Фотаыітрына

Надзвычай урачыста адзначаўся ў нашай краіне «Дзень настаўніка». З гэтага выпадку Старшыня Дзяржаўнага Савета Аляксандр Завадзкі ўручыў заслужаным настаўнікам высокія дзяржаўныя ўзнагароды.

На здымку: тытул «Заслужанага Настаўніка ПНР» атрымала Ірэна Фабінска — кіраўнік Ваяводскага метадычнага цэнтра ў Гданску.

20 лістапада ў Японіі адбываліся выбары ў парламент. Яны праходзілі пад знакам барацьбы народных мас супраць вайсковага пакта з ЗША і прычыніліся да сур'ёзнага ўзросту сіл левіцы.

На здымку: кандыдат Камуністычнай партыі Зентаро Танігучы выступае на мітынгу ў Токіо.

Даліна каралёў у Луксоры (Егіпет) крые яшчэ не адну таямніцу фараонаў.

На здымку: нядаўна вучоныя знайшлі новы калідор у грабніцы фараона Сета І: магчыма, што гэты калідор завядзе іх да новых адкрыццяў.

У Балгарыі, на рацэ Арда, будуецца агромная плаціна, якая ўтворыць возера даўжынёю ў 15 кіламетраў.

ХТО НЕ ХОЧА РАЗЗБРАЕННЯ

Палітычная камісія Генеральнай Асамблеі ААН не зрабіла ані кроку ў спрэчках па раззбраенню. На працягу двух месяцаў прац камісіі было шмат праектаў і рэзалюцый, аднак ніводная не дачакалася прыняцця такой большасцю галасоў, каб магла даць шансу на яе выкананне. Такі самы лёс сустрэў рэзалюцыю дзесяці нейтральных дзяржаў, якая дамагалася аднаўлення размоў паміж вялікімі дзяржавамі аб поўным і ўсеагульным раззбраенні.

У чым зараз заключаецца сутнасць разнагалосся па справах раззбраення?

Адносіны Савецкага Саюза да гэтага пытання простыя і зразумелыя кожнаму. Ён выступае з патрабаваннем раззбраення, ахопліваючага сабою ўсе дзяржавы і ўсе віды аружжа. Гэтае раззбраенне павінна быць праведзена на працягу кароткага перыяду часу, павінна быць праведзена з думкай аб ліквідацыі ваенных выдаткаў, каб народы маглі б спазнаць усю дабрадзейнасць гэтага мерапрыемства. Гэтая лагічная савецкая пазіцыя знаходзіць падтрымку з боку сацыялістычных і нейтральных краін.

Супроць гэтай пазіцыі, аднак, выступаюць імперыялістычныя дзяржавы. Спярша яны закідалі Савецкаму Саюзу, што не прадбачыў у сваёй праграме па раззбраенню адпаведных форм кантролю: што хоча рэалізацыю гэтай праграмы абаперці на даверы, якога няма ў падзеленым свеце, а не на ўсебаковым кантролю. У сувязі з гэтым Савецкі Саюз змяніў сваю пазіцыю па гэтаму пытанню. Яшчэ напярэдадні ад'езду з Н'ю-Йорка прэм'ер М. С. Хрушчоў адзначыў, што калі заходнія дзяржавы згодзяцца на ўсеагульнае і поўнае раззбраенне, тады Савецкі Саюз заакцэптуе кожную падыктаваную імперыялістамі форму кантролю.

Гэтыя словы былі нечаканасцю для кіраўнікоў «заходняга свету» і патрабавалі з іх боку яснага адказу. Аднак дагэтуль няма яшчэ ніводнага адказу. Імперыялісты паступаюць паводле старога рымскага прынцыпу — гавораць аб міры, а рыхтуюцца да вайны. У палітычнай камісіі выступаюць яны з новай засцярогай: патрабуюць, каб Савецкі Саюз згадзіўся на ўвядзенне кантролю перад раззбраеннем. Такім чынам кантроль мае быць умовай не раззбраення, а пачатку размоў па гэтаму пытанню. Сёння ўжо ЗША і іх саюзнікі адкідаюць думку аб усеагульным і поўным раззбраенні. Размеры гэтага раззбраення вызначылі б, менавіта, будучыя размовы, пасля ўвядзення кантролю.

Узнікае тады пытанне — нашто ў такім выпадку патрэбны кантроль? Не цяжка тут знайсці адказ. Кантроль узбраенняў (такім чынам трэба гэта разумець) даў бы імперыялістам магчымасць пазнаёміцца з ваенным патэнцыялам сацыялістычных дзяржаў, дзейнічаць у залежнасці ад таго, хто з'яўляецца сільнейшым. Зразумела, што такім шляхам не можна было б вырашыць усяго пытання. Урэшце і сёння бачым, што імперыялісты адкідаюць усялякую думку аб раззбраенні. У 1961 годзе яны хочуць узброіць заходнегерманскую армію ў ракеты, якія могуць пераносіць атамныя бомбы. Зараз безупынна працягваецца ўзбраенне і разбудова амерыканскіх баз у сатэліцкіх краінах (Англія, Нарвегія, Японія). У часе нядаўняй канферэнцыі парламентарыяў дзяржаў НАТА вырашана ўтварыць з гэтай арганізацыі чацвёртую атамную дзяржаву.

Гэта азначае распаўсюджанне гэтага жудаснага аружжа на 11 астатніх краін, ад Нарвегіі аж да Турцыі, якія яшчэ не маюць атамнай зброі. Канчаткова гэтае пытанне вырашыцца на пасяджэнні Савета НАТА, якое адбудзецца ў палове снежня ў Парыжы.

Як вынікае з дадзеных ААН, узбраенні ў мінулым годзе праглынулі звыш 100 мільярдаў долараў, а гандлёвы абмен складаў толькі 75 мільярдаў долараў. Можна ўпэўнена сказаць, што народы свету не згодзяцца цярпець пад ярмом узбраенняў, у той час, калі існуюць спрыяльныя ўмовы дзеля поўнага і ўсеагульнага раззбраення.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Паступова Мары Ларан дашла да такога расстройства нерваў, што першы раз у сваім жыцці пачала думаць аб самагубстве. На адной з прагулак яна пачала абмяркоўваць спосаб пакончыць з сабою і так паглыбілася ў гэтыя думкі, што не прыкмеціла вар'ята, які падышоў блізка да яе, і, перагароджваючы дарогу, сказаў:

— Тыя добрыя, якія не ведаюць аб няведамым. Усё гэта, зразумела, сентыментальнасць...

Ларан уздрыгнулася ад нечаканасці і паглядзела на хворага. Ён быў апрануты, як усе, у шэры халат. Шатэн, высокага росту, з прыгожым, пародзістым тварам, ён адразу прыцягнуў яе ўвагу.

«Відавочна, новенькі», — падумала яна. — Але чаму яго твар мне прыпамінае кагосьці?..

І раптам малады чалавек быстра прашаптаў:

— Я ведаю вас, вы мадэмуазэль Ларан.

67

— Адкуль вы ведаеце мяне? Хто вы? — спытала здзіўлена Ларан.

— У свеце — вельмі мала. Я брат майго брата. А брат мой — я! — крыкнуў малады чалавек.

Міма прайшоў санітар, непрыкметна, але ўважліва пагляддаючы на яго.

Калі санітар прашоў, малады чалавек быстра прашаптаў:

— Я Артур Дауэль, сын прафесара Дауэля. Я не вар'ят і прыкінуўся вар'ятам толькі таму, каб...

Санітар зноў падышоў да іх.

Артур раптам адбег ад Ларан з крыкам:

— Вось мой нябожчык брат? Ты — я, я — ты. Ты ўвайшоў у мяне пасля смерці. Мы былі двайнякамі, але памёр ты, а не я.

І Дауэль пагнаўся за нейкім меланхолікам. Санітар кінуўся за ім, каб абараніць маленькага кволага меланхоліка ад шалёнага хворага. Калі яны дабеглі да канца парка, Дауэль, пакінуўшы сваю ахвяру, павярнуў назад да Ларан. Ён бег хутчэй ад санітара. Прабягаючы каля Ларан, ён дакончыў сказ:

— Я з'явіўся сюды, каб выратаваць вас. Рыхтуйцеся сёння ноччу да ўцёку. — І, адскочыўшы ў бок, затанцаваў навокал нейкай ненармальнай старэчы, якая не звяртала на яго найменшай увагі. Потым ён сеў на лаўку, спусціў галаў і задумаўся.

Ён так добра адыграў сваю ролю, што Ларан не была ўпэўнена, ці сапраўды Дауэль толькі сімулюе вар'яцтва. Але надзея ўжо закралася ў яе душу. Што малады чалавек быў сынам прафесара Дауэля, яна не сумнявалася. Падабенства з яго бацькам кідалася ў вочы. Гэта ўсё нагадвала праўду.

Так ці інакш, Ларан вырашыла ў гэту ноч не раздзявацца і чакаць свайго нечаканага выбаўцу.

68

Гэта была самая пакутлівая ноч са ўсіх, якія Ларан правяла ў бальніцы доктара Равіно. Мінуты цягнуліся бясконца і нудна.

Ларан нервова хадзіла ад акна да дзвярэй. З калідора пачуліся ўкрадлівыя крокі. У яе забілася сэрца. Забілася і замерла, — яна пазнала крокі дзяжурнай сідзелкі, якая падыходзіла да дзвярэй, каб заглянуць у ваўчок. Двухсотсвечачная лямпа не гасла ў пакоі ўсю ноч. «Гэта памагае бяссонніцы», — вырашыў доктар Равіно. Ларан паспешліва, не раздзяваючыся, лягла ў ложак, прыкрылася коўдрай і прыкінулася спячай. І з ёй здарылася незвычайнае: яна, якая не спала на працягу шматлікіх ночаў, адразу заснула, змучана да апошніх граніц усім перажытым.

Яна спала ўсяго некалькі мінут, але ёй здалося, што прашла цэлая ноч. Спалохана, усхапіўшыся, яна пабегла да дзвярэй і раптам здэрылася з Артурам Дауэлям. Яна ледзь стрымалася, каб не крыкнуць.

— Хутчэй, шаптаў ён. — Сідзелка ў заходнім калідоры. Ідзем.

Ён схапіў яе за руку і павёў за сабою. Бясконцы калідор кончыўся. Вось, урэшце, і панадворак.

— У парку дзяжураць вартаўнікі, але мы пракрадземся міма іх... — быстра шаптаў Дауэль.

— Але сабакі...

— Я ўвесь час карміў іх рэшткамі ад абеда, і яны ведаюць мяне, Я тут ужо некалькі дзён.

Парк патанаў у змроку. Але ля цагельнай сцяны гарэлі ліхтары.

— Вось там ёсць зараснік... туды...

Раптам Дауэль лёг на траву і тузануў за руку Ларан. Яна таксама прыпала да зямлі. Адзін з

(Працяг на стар. 4)

69

Літаратурная старонка

Трыбуна Беларускага літаратурнага аб'яднання

№ 29

Алесь СВІСЁК

* * *

Застраміў я сабе сэрца.
Рана
здавалася маленькай,
не балела.
Але сэрца
зацвіло нарывам і агнём.
Мучуся.
Не магу спаць.
Начамі лічу зоры;
а ўдзень
мне месца не найсці нідзе.
І, калі нельга ўхіліцца ад людзей,
паказваю ім твар вясёлы
і часам іх усмешкаю вітаю,
хоць слёзы паднімаюцца ў грудзях,
і граюць.
А стрэмка уваходзіць усё глыбей
і боль усё мацней...
І што ж далей?
Ці выйдзе стрэмка з сэрца?
Ці мо' згарыць яно,
з нарывам разарвецца?
Бо стрэмкі выкінуць
не можа
і... не хоча,
бо ў ёй зачараваны сілаю варожай
шчасця кусочак.

ПАСЛЯ-З'ЕЗДАЎСКІЯ РАЗВАЖАННІ

З'езд. Гэта гучыць надта сур'ёзна і афіцыйна. У сапраўднасці ж у памяшканні рэдакцыі «Нівы» сабралася невялікая група (22 асобы) пераважна маладых людзей, якія спрабуюць свае сілы ў літаратурнай творчасці. І наколькі назва «З'езд» гучыць звонка, настолькі атмасфера з'ездаўскіх спрэчак нагадвала сумнае асенняе надвор'е. У выказваннях не адчувалася бадзёрасці і запалу — так характэрных прыкмет маладосці, той маладосці, якая павінна ўздзейнічаць на псіхіку сучасніка.

Нямалаважнай прычынай нейкай санлівасці ў спрэчках з'яўляецца, на маю думку факт, што члены Літаб'яднання, за выключэннем А. Барскага, В. Шведа і Я. Бурша, не могуць, нажаль, пахваліцца шырэйшымі творчымі дасягненнямі.

Большая колькасць паэтычных твораў нашых мастакоў слова, быццам хмель, уецца вакол адвечных тэм кахання і цудоўных з'яў прыроды. У спрэчках адзначалася, што гэта «хвароба росту», хвароба характэрна пачынаючым. Малады паэт, быццам дзіця, захапляецца акружаючай яго рэчаіснасцю і быццам дзіця мусіць у голас выказаць сваё захапленне. Нярэдкія, урэшце, бываюць выпадкі, калі першае, шчырае каханне, быццам каталізатар, становіцца першакрыніцай спелай ужо прафесіянальнай творчасці. І не справа ў тым, каб наогул прыродзе і каханню замкнуць доступ у паэзію. Жыццё чалавека багатае, шматграннае і разнастайнае. Нямалая частка яго сплятаецца з прыродай і каханнем. Аб тым нельга забываць. Але няма ніякага сэнсу перапяваць гэтага, што ўжо значна лепш зрабілі, напрыклад, Петрарка, Байрон, Гэтэ, Пушкін, Міцкевіч, Купала ці Колас. Да тых адвечных тэм трэба ўліць новы рытм, новую форму, каб пачуўся ў іх пульс нашай рэчаіснасці, нашага жыцця. Інакш, думаю, паэтычны шлях нашых творцаў завязне недзе ў сферы аджыўшых тэм і вобразаў.

Паэтычная творчасць павінна знаходзіцца на перадавых пазіцыях барацьбы за чалавечае шчасце, павінна спадарожнічаць усім праявам сённяшняга дня. У нашым багатым падзеямі свеце павінна паказваць людзям шчасце стваральнай працы, трыумф чалавека над сіламі прыроды, даслоўна ўсё, што дае нам мір.

На нашых вачах адбываюцца вялікія пераўтварэнні. Мяняецца аблічча вёскі, а з ім звычаі і побыт людзей. Пісьменнік не можа астацца бесстароннім назіральнікам гэтых з'яў. Ён павінен таксама звярнуцца да невычэрпных крыніц нашага фальклору. А ці не можна, напрыклад, злажыць букецік твораў дабрадзейнаму трактару, які змяняе наш родны краявід, пракладае шлях лепшаму жыццю. Хтось мог бы сказаць, што гэткія творы прыніжаюць мастацкую вартасць верша. А справа тут зусім не ў тым, — скажам мы гэткаму руплівому за справы паэзіі чалавеку. Усё залежыць, менавіта, ад вынаходлівасці аўтара, ад мастацкага ўзроўню твора, які адкрыў бы цудоўным машынам, аблягчаючым працу чалавека, зялёную дарогу ў паэзіі.

У наш час неабходны творы высокага грамадскага гучання, якія выходзілі б з вузкіх рамак асабістых перажыванняў на шырокія прасторы жыцця. На маю думку, гэтым справам прысвечана на з'ездзе недастатковую ўвагу. Толькі Алесь Барскі ў сваім цікавым і змястоўным дакладзе п. з. «Творчасць пісьменніка, а рэчаіснасць», а потым у спрэчках і старшыня ГП БГКТ тав. Уладзімір Станкевіч закранулі гэтае важнае пытанне.

Цяжка адразу выказаць усе думкі, якія насоўваюцца ў сувязі з адбыўшымся З'ездам. Думаю, што яшчэ не адзін раз будзе аказія вярнуцца да з'ездаўскіх пытанняў. Пакуль што, сябры, на заканчэнне хочацца сказаць: — Не дакучайма празмерна галлю пасівелай бярозкі. Давайце на месяц паляцім ракетай не толькі таму, што бачым там вочы сінія, чорныя або іншыя.

ВІКТАР РУДЧЫК

СУРВЭТКІ

Горад будзіўся. Загрукаталі трамваі, пабеглі навыперадкі людзі. Людзей на вуліцы з'яўлялася ўсё больш і больш. Яны мітусіліся, разыходзіліся ва ўсе напрамкі. У кожнага была нейкая справа, кожны недзе спяшаўся. Раўлі сірэны фабрык, цягнікі са свістам улятАлі на станцыі і развязваўся рукаў: новая партыя народу ўлівалася ў вуліцы поўныя па берагі. Над усім панаваў шум.

Дзе сустрэнеш большы галас, як не на рынку. Ідзеш сярод расстаўленых крамаў, а табе ў вочы прадавец крычыць: «Чаго, паночку, можа гэта, а можа гэта» і тыкае пальцамі ў збанкі ці нейкія падазроныя чаравікі. Другі зноў хваліць сваё гнілое сала, трэці прадае нейкую новую штуку і час ад часу крычыць, быццам спалоханы пятух: «Тоооолькі да мяне, да мяне!..»

Непадалёку ад другіх, на прыкметным месцы стаяла дзяўчынка гадоў чатырнаццаць, не больш, у парваных чаравіках, рупліва захінаючыся доўгаю хусткаю ад ветру і снегу. Яна прадавала настольныя сурвэткі. Да яе падыходзілі жанчыны, разгарталі тавар, цанілі.

— Па колькі? — пыталіся ў яе.

— Трыццаць, цётка, як дарма... трыццаць, — гаварыла дзяўчынка.

Жанчыны прыглядаліся, мацалі пальцамі. Яна бачыла, што зноў і гэтыя не купяць.

— Трыццаць толькі хачу, больш не. Добрыя сурвэткі, мама рабіла, — заахвочвала яна.

Але ніхто не браў сурвэтак. Ёй утыкалі памяты тавар у адубелую руку і адыходзілі зусім няЧулыя на просьбы, абыякавыя. Вось так было ад раніцы. Яна сюды прыйшла як толькі зара пачала займацца. Думала, што першая прадасць, грошы схавае глыбока і шчаслівая пойдзе дахаты.

Было каля поўдня. Людзі падыходзілі да яе, але ніхто не купляў сурвэтак. Тады яна сама пачала напрошвацца сваім таварам, стала крычаць:

— Сурвэткі, танныя, ад найменшага да самых вялікіх памераў... сурвэткі...

Смяяўся жыватасты прадавец, стоячы ля сваёй крамы, з маленькай дзяўчынкі, што вунь, непадалёку ад яго, стаяла і хацела прадаваць сурвэткі па трыццаць злотых. Ён чухаў сабе тлусты, наліты карк.

— Э-ге! Каб прадаць, трэба ўмець, — мармытаў сабе пад носам.

Людзі ахвотна куплялі ў яго і сурвэткі, і цацкі для дзяцей, і нешта ў бутэлечках, шчыльна заткнутых ватаю. А сурвэткі прадаваў па дваццаць пяць злотых за штуку, і работа ішла, як па масле. Той купіць, ды яшчэ падзякуе, другі пастаіць над яго таварам, палюбуецца і ўсё ж лягчэй чалавеку.

— А ты, кураня, стой у снегу, пакуль не скарчанееш, а прадасі ты фігу, вось што, — думаў сам сабе прадавец.

— Сурвэткі, танныя, ад найменшага да вялікіх памераў... сурвэткі, — крычала дзяўчынка.

Людзі праходзілі міма яе. Ці не заўважвалі маленькую постаць у снягу ці проста знарок абміналі яе — цяжка тут сказаць. А яна крычала, голас яе з кожным вымаўленым словам слабеў, ставаўся ўсё больш ахрыплым.

Агеньчык надзеі бліснуў, калі да яе падышла пажылая жанчына. Прыветліва ўсміхнуўшыся, яна папрасіла:

— Пакажы, дзіця, што ты маеш?

— Сурвэткі... мама рабіла... купіце...

Тым часам жанчына, скінуўшы пальчаткі, разглядала з усіх старон сурвэткі. Туды - сюды заглядала, круціла ў паветры, у пальцах памяла, прабавала ці расцягваюцца.

— А колькі ж ты хочаш за гэта? — запытала яна, нягледзячы на дзяўчынку.

— Мама... мама прыказалі па трыццаць.

— Гм... нічога сабе, работа добрая, узорыста, па-новаму, нібыта сказаць. Глядзі ты, кветкі... Тут кветка, ружа не ружа, можа другая, там кветка. Гм... сіметрычна, тут і тут, так... — і яна яшчэ пэўна хацела нешта сказаць, але яе перабіла дзяўчынка, якая цяпер на першы погляд, ажывілася, у яе вачах зазіхацела дзіцячая даверлівасць.

— Дык купіце?..

Жанчына так глянула ў яе тварык, што маленькая прадаўшчыца зусім не сумнявалася ў тым, што яна можа не купіць. Адразу перад яе вачыма ўсплыў вобраз маці.

— Ды не, дзіця, купляць я не намервалася. Я, бач, узоры разглядаю, сама збіраюся ў вольны часок вось так пабавіцца.

Уваткнуўшы ў руку сурвэтку, жанчына спакойна пайшла ўздоўж хітра расстаўленых крамаў, заглядаючы кожнаму як сарока ў косць.

У вачах дзяўчынкі закруціліся слёзы. Яна ўжо не захваляла свой тавар. Закрыўшыся рукавом, плакала і плакала, можа нават не чуючы, як непадалёку ад яе смяяўся з налітым каркам прадавец, збіраючы пустыя скрынкі і скрыначкі.

— Мне няма чаго наракаць на дзянёк, а -ха-ха-ха! — рагатаў ён.

Рынак пусцеў. Крамы палохалі сваімі шкілетамі, вецер, здаецца, разгульваў цяпер тут з большай сілаю, аж парыпвалі спарахнелыя дошкі. Жыццё павольі замірала на гэтым кавалачку зямлі. Снег, які было ўжо перастаў падаць, пачаў ізноў валіць камякамі.

І. ЧЫКВІН

ВЕСТКІ З ДАРОЖАК

Позняя восень. Палі апусцелі. Стаяць шэрыя, сумныя дні. Прырода падрыхтавалася да доўгага, зімовага сну.

У адзін з такіх дзён мы наведалі Дарожкі (Беластоцкі павет). Наперакор асенняму надвор'ю, жыццё тут бурліць зусім па-вясноваму.

ЛЮДОВЫ ДОМ

Будуюць яго супольна члены прадукцыйнай

По новай дарозе лягчэй будзе ехаць.

спулдзельні і гаспадары-аднаасобнікі. Фундамент ужо зроблен. Закончыцца будова ў наступным годзе. Дом будзе прасторны, сухі і цёплы. Ён з жужля-бетонных пустакоў. Будзе тут змяшчацца бібліятэка, чытальня, кіно і адміністрацыя спулдзельні.

— Старэйшыя людзі, — гаворыць старшыня камітэта па будове дома, грамадзянін Аляксандр Вішнеўскі, — выходзяць ахвотна да працы. А вось моладзь і кіям не загоніш.

НОВАЯ ДАРОГА

На дарозе паміж Дарожкамі і Багданкамі вялікі рух. Хутка разгружаюцца «балоны», напоўненыя жвірам. Далёка чутны скрыгат рыдлёвак. Гэта жыхары Дарожак будуюць новую дарогу. Па ёй лягчэй будзе дабрацца ў Беласток.

СПУЛДЗЕЛЬЧЫ МЛЫН

Яго пабудавалі спулдзельцы сёлета ў жніўні. Каштаваў ён звыш 400 тысяч злотых. Але затое ёсць у ім двое падвойных вальцаў, сьрутоўнік і крупарка. І меле ж спулдзельчы млын першакласную муку. Мо' і таму каля млына заўсёды рух і сумятня. Поўна падводаў, нагружаных збожжам. А прыбытак спулдзельні, як на пачатак працы млына, зусім нядрэнны. Па 300—400 злотых за адзін дзень. Гэта грошы! Магчымасць павялічэння даходу спулдзельцаў у млыне вялікая. Яго працаздольнасць 12 тон мукі ў суткі.

НОВЫЯ ЧЛЕНЫ СПУЛДЗЕЛЬНІ

Спулдзельня ў Дарожках далёка вядомая на Беласточчыне. Аб ёй даволі часта чытаецца ў друку, чуецца па радыё. Спулдзельня ў Дарожках — гэта адзін з мацнейшых і найбольш згуртаваных сельскагаспадарчых калектываў Беласточчыны.

На палях гэтай спулдзельні штогод вырошчваюцца высокія ўраджаі. Сёлета, напрыклад, спулдзельцы Дарожак атрымалі чатырох асноўных збожжавых культур у сярэднім па 20 цэнтнераў з гектара. Варта падкрэсліць, што сярэдняя ўраджайнасць гэтых культур у індывідуальных гаспадароў Беласточчыны складае ўсяго толькі 12,8 цэнтнераў з гектара.

Добрыя таксама вынікі атрымоўваюць спулдзельцы і ў жывёлагадоўлі. Спулдзельчыя каровы даюць заўсёды звыш 2000 літраў малака ў год адна.

Каля спулдзельчага млына заўсёды мітусня і шмат падводаў.
фота — А. ЗЕМБА

Члены спулдзельні жывуць тут заможна. Таму і спулдзельчы калектыў пастаянна павялічваецца. Да спулдзельні кожны год прыступаюць новыя члены. А сёлета прыступіла да калектыву 3 новыя сем'і. Зараз спулдзельчы калектыў у Дарожках гуртуе 20 гаспадароў.

(вб)

АБАВЯЗАЛІСЯ і ВЫКАНАЛІ

На апошнім сходзе партыйная арганізацыя ў вёсцы Сушча (Беластоцкі павет) абмеркавала справу рамонту 1 км. дарогі, па якой у дажджлівыя дні цяжка праехаць. Было вырашана, каб з ініцыятывай гэтага рамонту выступіць на агульным вясковым сходзе і гэтым грамадскім чынам адзначыць 43 гадавіну Вялікай Кастрычніцкай Рэвалюцыі.

Каштоўная ініцыятыва была падтрымана ўсімі гаспадарамі. Праз некалькі дзён на рамонт дарогі ўслед за членамі партыі выйшла шмат людзей. Працавалі ахвярна жанчыны і падросткі, а нават пажылыя людзі. Замест двухметровай шырыні дарогі зрабілі 12 метраў. Абкапалі дарогу равамі і зажвіравалі яе. Зараз прыемна па ёй і прайсці і праехаць.

М. Х.

Новыя члены партыі

Апошнім часам значна павялічыліся партыйныя арганізацыі ў ПКП і БПП ў Саколцы.

У ПКП прынята ў кандыдаты партыі за апошнія некалькі месяцаў 20 асоб. Зараз партыйная арганізацыя налічвае 30 членаў, значыць павялічылася яна ў 3 разы.

У БПП зараз партыйная арганізацыя налічвае 30 членаў, а яшчэ зусім нядаўна было тут толькі 14 членаў.

М. Х.

У Райску вучацца на матацыклах

З кожным годам жыхары вёсак Беласточчыны ўсё больш купляюць матацыклаў.

Ужо цяпер матацыкл у беластоцкай вёсцы — гэта зусім нармальная з'ява і ніхто яму спецыяльна не здзіўляецца. На матацыклах прасёлачнымі дарогамі ганяюцца нават вясковыя дзяўчаты.

Але, каб ездзіць на матацыклі і не папасць у калізію з органамі нашай міліцыі, трэба мець права язды.

Ад нейкага часу Таварыства практычных ведаў пачало арганізаваць курсы язды на матацыклах таксама і ў вёсках Беласточчыны. Гэта вельмі карысна сялянам: яны, не адрываючыся ад сваёй штодзённай працы, за невялікай аплатай могуць навучыцца ездзіць матацыклам.

Нядаўна такі курс арганізавана ў Райску, Бельскага павета. На курс запісалася звыш 30 чалавек, а сярод іх некалькі жанчын. Пасля трох месяцаў, калі яны выдзержаць экзамен, усе намераны купіць сабе матацыклы.

(вб)

Аб творчасці Кандрата Крапівы

Галоўнае Праўленне Беларускага Таварыства надрукавала на шапірографе літаратурны мантаж аб творчасці вядомага беларускага пісьменніка Кандрата Крапівы тыражом у 250 экземпляраў. Аўтарам мантажа з'яўляецца мгр Люба Філіпік.

Гэты мантаж кальпартуецца павятовымі бібліятэкамі ў Беластоку, Саколцы, Бельску, Гайнаўцы і Сямяцічах, а таксама гарцэрскімі гуфцамі. Пэўная колькасць мантажа застанецца таксама ў Рэпертуарнай пазычальні ГП БГКТ.

У асенні час ён вельмі прыдасца нашым асветным дзеячам.

(ся)

А ЗАЎТРА

Слухаеш радыё. Дыктар гаворыць: «У мясцовасці Н... здарыўся няшчасны выпадак. Таксі ўдарыла старушку, якая пераходзіла вуліцу. У шпіталі старушка памерла. Шафёр арыштаваны. На аснове аналізу крыві сцверджана, што ён быў п'яны».

Гэткія паведамленні падае не толькі радыё. Знаходзіш іх амаль штодзень у шматлікіх газетах, даведаешся аб іх у гутарках са знаёмымі, сябрамі.

Слухаеш ці чытаеш з зацікаўленнем, або зусім абыякава, але заўсёды думаеш: «Не, мяне гэтае не датычыць».

...Ідзеш вуліцай і... вось бачыш: спыніліся машыны, натоўп людзей запоўніў тратуар і цесным кольцам абняў цэлую шырыню вуліцы. Здарылася штосьці нечаканае. Спыняешся, забываеш куды ты ішоў і з цікавасцю, звычайнай чалавечай натуры, узіраешся, змешваючыся з гэткімі ж як і ты. Праціснуўшыся праз натоўп, бачыш дзве машыны, злучаныя ўдарам. Працаўнікі хуткай дапамогі моўчкі падбіраюць акрываўленых няшчасліўцаў, міліцыянеры дакладна апісваюць месца і абставіны здарэння.

Гэта ўсё праявы незвычайна хутка развіваючайся матарызацыі. Колькасць механічнага экіпажа ўзрастае ў Беластоцкім ваяводстве з кожным днём. Але яшчэ хутчэй расце колькасць няшчасных здарэнняў, прычынай якіх з'яўляюцца механічныя сродкі руху.

Ты аднак думаеш: «Няшчаслівыя людзі, але добра, што гэта не я».

Не ты? Так, гэта вельмі добра, што не ты... прынамсі для цябе. Але ці ты калі падумаў, што няшчасце прозвішчам не цікавіцца? Ці ты падумаў, узіраючыся на забітых або параненых, што заўтра можаш быць і ты?!

Не верыш? Таксама меркавалі ў мінулым годзе гэтыя 42 асобы, якім нечакана перасталі біцца сэрцы з-за няшчасных выпадкаў на дарогах Беластоцкага ваяводства; несумненна, гэткай жа думкі былі і тых 299 асоб, якія асталіся жывымі, але з цяжкім калецтвам. За бягучы год (да 30 кастрычніка) гэтая жудасная статыстыка прадстаўляецца яшчэ больш страшна: 29 асоб забітых, 367 — цяжка параненых, знішчаных 220 адзінак механічных сродкаў руху.

Але гэта не ты, цябе гэтае не датычыць. То добра, то вельмі добра. Але ці падумаў калі ты, што прычынай трагедыі тых няшчасных можаш быць і

(Працяг са стар. 2)

вартаўнікоў блізка прашоў міма ўцекачоў. Калі вартаўнік знік, яны пачалі дабірацца да сцяны.

Недзе забурчала сабака, падбегла да іх і замахала хвастом, убачыўшы Дауэля. Ён кінуў ёй кавалак хлеба.

— Вось бачыце, — прашаптаў Артур, — самае галоўнае зроблена. Цяпер нам засталося peралезці праз сцяну. Я памагу вам.

— А вы? — спытала з трывогай Ларан.

— Не турбуйцеся, я за вамі, — адказаў Дауэль. — Там нас чакаюць сябры. Ну, прашу вас, крыху гімнастыкі.

Дауэль прыхіліўся да сцяны і адною рукою памог Ларан узлезці на сцяну.

Але ў гэты момант адзін з вартаўнікоў убачыў яе і падняў трывогу. Раптоўна ўвесь сад засвяціўся ад ліхтароў. Вартаўнікі, склікваючы адзін другога і сабак, набліжаліся да ўцекачоў.

— Скачыце! — загадаў Дауэль.

— А вы? — спалохана крыкнула Ларан.

— Ды скачыце ж! — ужо закрычаў ён, і Ларан скочыла. Нейкія рукі падхапілі яе.

Артур падскочыў, учапіўся рукамі за верх сцяны і пачаў падцягвацца. Але два санітары схапілі яго за ногі. Дауэль быў так моцны, што амаль прыпадняў іх на мускулах рук. Аднак рукі пакаўзнуліся і ён упаў уніз на санітараў.

За сцяною пачуўся шум заведзенага аўтамабільнага матора. Сябры, відавочна, чакалі Дауэля.

— Ад'язджайце хутчэй! Поўны ход! — крыкнуў ён, змагаючыся з санітарамі.

Аўтамабіль у адказ затрубіў, і чутна было, як ён намчаўся.

— Пусціце мяне, я сам пайду, — сказаў Дауэль і перастаў супраціўляцца.

70

Аднак санітары не пусцілі яго. Моцна сціснуўшы яму рукі, яны вялі яго да будынку.

Ля дзвярэй стаяў Равіно.

— У ізаляцыйную камеру! — сказаў ён.

Дауэля прывялі ў невялікі пакой без акон, усе сцены і падлога былі абіты матарацамі. Сюды змяшчалі ў час прыпадкаў шалёных хворых. Санітары звязалі Дауэлю рукі і кінулі яго на падлогу. Следам за ім у камеру ўвайшоў Равіно. Ён схіліўся над Дауэлям і пачаў глядзець на яго сваімі круглымі вачыма. Дауэль вытрымаў гэты позірк. Потым Равіно кіўнуў галавою санітарам, і яны вышлі.

— Вы нядрэнны сімулянт, — звярнуўся Равіно да Дауэля. — Але вас і Ларан дорага будзе каштаваць гэта штука.

— Не даражэй, чым вас, — адказаў Дауэль.

— Пагроза?

— Не пагрозу.

— Са мною цяжка змагацца. Я ламаў не такіх малакасосаў, як вы. Дарэчы, як вашае сапраўднае прозвішча?

— Артур Дауэль, сын прафесара Дауэля.

Равіно здзівіўся.

— Вельмі прыемна пазнаёміцца, — сказаў ён. — Я меў гонар быць знаёмым з вашым шаноўным бацькам.

— Дзякуйце Богу, што ў мяне звязаны рукі, — сказаў Дауэль, — інакш вам дрэнна давялося б. І не важцеся ўспамінаць аб маім бацьку... пачвара!

Равіно вышаў. Добры псіхолаг, ён адразу зразумеў, з кім мае справу, і нават не спрабаваў ужываць свае інквізітарскія таленты. З Артурам Дауэлям даводзілася змагацца не псіхалогіяй, не славамі, а толькі рашучай дзейнасцю.

(Працяг будзе)

71

Партыйныя справы — справы грамадства

Грамадскі камітэт ПАРП у Нурцу з'яўляецца адным з найлепшых у Сямяціцкім павеце. Пад яго палітычным кіраўніцтвам значна ажывілася праца партыйных арганізацый у паасобных вёсках.

Зрухі ў напрамку добрай самастойнай працы выявіліся ў месяцы лютым гэтага года, калі стаў там працаваць сакратаром ГК Анатоль Косцюк. Дзякуючы яго арганізатарскаму таленту і ўмеламу падыходу да сваіх абавязкаў, значна ўзрос аўтарытэт ГК.

Грамадскі камітэт стаў ініцыятарам многіх грамадскіх чынаў. Вясною з ініцыятывы ГК уложаны ходнікі ля Прэзідыума ГРН. У некаторых вёсках сяляне грамадскім чынам пабудавалі новыя вуліцы, палепшылі дарогі. У Залесю арганізавана водная суполка, якая разгарнула апеку над сенажацямі і пашамі.

Пры дапамозе ГК партыйная арганізацыя пры ГС-е ў Нурцу вядзе барацьбу супроць кар'ерыстаў і несумленных людзей.

ГК стварае спрыяльныя ўмовы для смелай крытыкі і самакрытыкі. На адным з апошніх пасяджэнняў ГК члены партыі выявілі ўсе недахопы і хібы ў дзейнасці Прэзідыума ГРН.

Згодна з пастановамі ЦК ПАРП вялікую ўвагу звярнуў ГК на павышэнне сельскагаспадарчай вытворчасці. У сувязі з гэтым на кастрычніцкім пасяджэнні ГК абмяркоўваў магчымасці арганізавання ў Нурцу аграномоўкі.

Адным словам, няма такіх пытанняў і спраў, якімі б не цікавіўся ГК партыі. Дзякуючы такой шматграннай дзейнасці ГК, значна ўзрос таксама аўтарытэт паасобных партыйных арганізацый. Аб гэтым сведчыць той факт, што за апошнія 9 месяцаў звярнулася з просьбай аб прыняцці ў рады ПАРП звыш 30 асоб. Зараз нурэцкая партыйная арганізацыя налічвае 150 членаў і кандыдатаў партыі.

М. Х.

ЯНЫ РАТУЮЦЬ МАЁМАСЦЬ

Шмат пажарных каманд як прафесіянальных у большых гарадах, так і добраахвотных у вёсках за сваю ахвярную працу заслужылі на пахвалу з боку грамадскасці і ўлад. Адной з іх з'яўляецца дабраахвотная пажарная каманда ў Міхалове. Яна налічвае 18 асоб, сярод якіх некаторыя прымаюць дзейсны ўдзел у працы сваёй каманды ўжо звыш 20 год.

За добрую працу нядаўна атрымаў сярэбраную медаль камендант Язэп Аўштоль, а медалі за выслугу год — Язэп Пыванюк, Іван і Анатоль Дарошка, Аляксандр Бяленя. Гэта ж міхалоўская пажарная каманда першай ратавала ад далейшага распаўсюджвання агню ў час пажараў у Зарочанах і Загрушанах. Шмат было іншых прыкладаў, дзе міхалоўскія пажарнікі праявілі сваю ахвярнасць, за што атрымалі пахвалы ад ваяводскага каменданта пажарных каманд у Беластоку.

Ці гэта ўсё аб іх? Не. Міхалоўскія пажарнікі вельмі дбайна, сапраўды па-гаспадарску адносяцца да сваёй супольнай маёмасці, прыладаў. Адрамантавалі стары будынак, у ім зрабілі сабе святліцу, гараж на прылады і грамадскім чынам пабудавалі сушарню шляўхаў. За 10 тыс. зл. уласных (зарабілі на забавах - вечарынах) і пры невялікай дапамозе пажарных улад яны купілі адзенне нармальнае (пажарнай формы) і ахоўнае (на час выконвання прафесіянальных абавязкаў).

Міхалоўскія пажарнікі прымаюць таксама дзейсны ўдзел ва ўсіх грамадскіх чынах і працах на сваёй тэрыторыі.

(іл)

Аграномоўкі

Пачынаючы ад вясны, у некаторых мясцовасцях Сямяціцкага павета, а менавіта ў Тымянцы, Вінна - Хролах, Гародзіску, Астражанах, Нурцу і Следзянове распачнуцца будовы аграномовак. У гэтых мясцовасцях ужо назначаны аграномы. І так, у прыватнасці, у Тымянцы будзе працаваць аграном Кусчеж, у Вінна-Хролах — Касінска, у Гродзіску — Зелінскі.

М. Х.

МІНУЛАЕ І СЁННЯШНЯЕ

Калі хто не быў даўжэйшы час у Юшкавым Грудзе і ў суседніх вёсках, а цяпер наведаў гэтыя аколіцы, дык пабачыць там агромныя перамены. Найбольш выразна іх відаць, супастаўляючы ўмовы жыцця сялян у санацыйнай Польшчы з сённяшнім жыццём.

А як было тады? Коратка прыпомнім. Ва ўсіх 16 вёсках сённяшняй грамады Юшкаў Груд былі толькі 3 чатырохкласныя пачатковыя школы. Сярэдняй адукацыі там ніхто тады не здабыў. Толькі некалькі чалавек закончыла 7 класаў у Міхалове. І гэтыя людзі ў тыя часы ў вясковым асяроддзі былі самымі адукаванымі. Да лекара ў Міхалове ехалі сяляне толькі ў выключна цяжкіх выпадках, бо вельмі дорага каштаваў візіт і лякарствы. Зарабіць не было дзе. Людзей за многа было на вёсках. Многія сяляне хадзілі ў лапцях у сваёй рабочай вопратцы. Кабеты цэлую зіму пралі кудзелю, а пасля ткалі.

Калі хтось хацеў дастацца ў Беласток, дык трэба было ісці альбо ехаць у Міхалова, адкуль хадзіў ужо аўтобус. Прадаваць яйкі альбо малако таксама трэба было ехаць ў Міхалова альбо Ялоўку. Пунктаў скупу малака нідзе не было. На 16 вёсак было толькі 4 прыватныя крамы, у якіх нельга было купіць ані матэрыялу ані абутку. Веласіпед і швейная машына з'яўляліся рэдкасцю на вёсцы ў часы санацыйнай Польшчы.

Зусім інакш цяпер. У Юшкавы Груд і назад ходзяць зараз чатыры аўтобусы. Ёсць тут і прэзідыум ГРН, і пошта, і пункт аховы здароўя, у якім працуе лекар і акушэрка. У Юшкавым Грудзе, Кухмах, Круглым Ляску і Рыбаках ёсць сямікласныя школы. Апрача таго ёсць яшчэ чатырохкласныя школы. І зараз на тэрыторыі гэтай грамады працуе не 5 настаўнікаў, як гэта было ў мінулым, а 18.

У грамадзе Юшкаў Груд зараз існуе 9 малочных пунктаў і 8 вясковых крамаў. 7 класаў, як правіла, заканчваюць усе вучні. Цяжка злічыць, колькі асоб у гэтых 16 вёсках закончыла ўжо сярэднюю школу. Многія з іх атрымалі вышэйшую адукацыю. Прыкладам можа паслужыць маленькая вёска Багнюкі, у якой жыве толькі 14 сем'яў. Там вышэйшыя навучальныя ўстановы закончыла 4 асобы, а 6 асоб працуе настаўнікамі. Некалькі багнюкоўцаў з'яўляецца афіцэрамі, некалькі закончыла рамеснае вучылішча. Некаторыя сяляне жывуць і працуюць у гарадах.

Аб тым, як павысіўся матэрыяльны ўзровень сялян, найлепш сведчыць той факт, што на тэрыторыі грамады Юшкаў Груд ёсць 62 матацыклы. А веласіпед — гэта тут ужо нармальная з'ява. Іх па некалькі штук маюць сяляне. Многія сяляне маюць матаровыя веласіпеды. Шмат гаспадароў мае швейныя машыны, радыёпрыёмнікі і прыгожую мэблю.

Сяляне з кожным годам упрыгожваюць сваё жыццё, выконваючы многа прац грамадскім чынам. Вось і цяпер, у гонар 43 гадавіны Кастрычніцкай Рэвалюцыі, у гэтай грамадзе пасаджана на дарогах звыш 3 тысяч дрэўцаў, шмат адрамантавана дарог. На 5 лістапада вартасць грамадскіх дарожных чынаў за 1960 год прыпадала па 277 зл. на кожнага гаспадара.

Як бачым, многа перамен адбылося ўжо на вёсцы. А кожны год прыносіць усё новыя і новыя.

М. Х.

МО' ТЫ...

ты сам. Вось спяшаешся на спатканне. Часу асталося мала. Імчышся без аглядак. Перабягаеш праз вуліцу не звяртаючы ўвагі, ці гэтае месца прызначана для праходу ці не, не цікавішся праязджаючымі ў той час самаходамі за тваімі плечамі. І раптам чуеш востры скрыгат тармазоў. А калі б тармазы падвялі, або не паспеў бы шафёр націснуць іх?

Жывеш у вёсцы, праз якую праходзіць рухлівая шаша. Твае дзеці бестурботна гуляюць на вуліцы, таксама выпускаеш туды свінні, куры і гусі. А гэта ўжо непасрэдныя прычыны няшчасных здарэнняў на дарогах. Вось прыклад. 28 чэрвеня г. г. прыехала разам з бацькамі ў Бельск Падляшскі з вёскі Канеры чатырохгадовая Галіна З. Бацькі заняліся сваімі справамі. Галінка асталася без догляду. Пераходзячы праз вуліцу, папала пад колы трактара. Толькі праз сваю нядбайнасць яе бацькі не пачуюць ужо ніколі дзіцячага гоману ў сваёй хаце. Галінка аднак магла б жыць.

У цябе напэўна таксама ёсць дзеці. Не забывай тады, што заўтра мо' твайму дзіцяці...

Купіў ты сабе матацыкл. Хто ж не хоча яго мець? Гонарам кожнага маладога чалавека сёння ёсць мець гэтую цудоўную «машынку». Імчышся ім па дарогах, быццам ведзьма на мятле. Мо' не ведаеш, што матацыкл у неразважных руках — гэта толькі смерць. Амаль 40 прац. няшчасных выпадкаў на дарогах Беласточчыны ў бягучым годзе здарылася па прычыне неразважнай язды матацыклістаў.

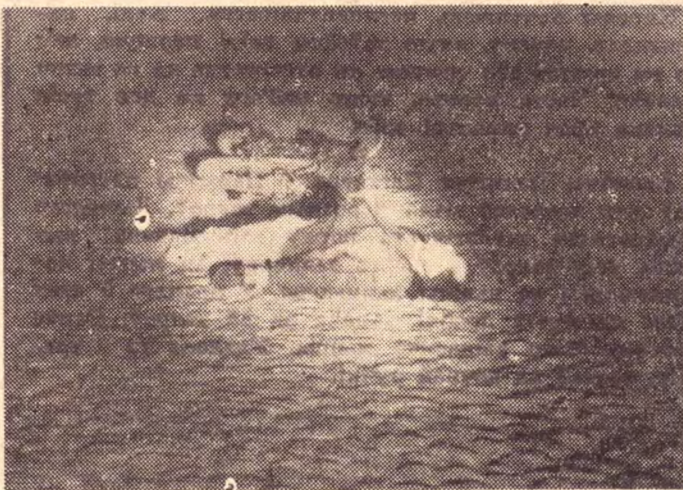
Сцвярджаеш, што гэта не ты, цябе гэта не датычыць. А заўтра?..

На кірмашу ўтаргавалася табе крыху, але таксама і змёрз ты не мала. Ідзеш пагрэцца ў рэстаран. А потым... ўжо твая дарога. Едзеш левым бокам шашы, не звяртаеш увагі на чыгуначных пераездах, не запальваеш святла, калі настае змрок. Усё гэтае лічыш мала важным. А тымчасам...

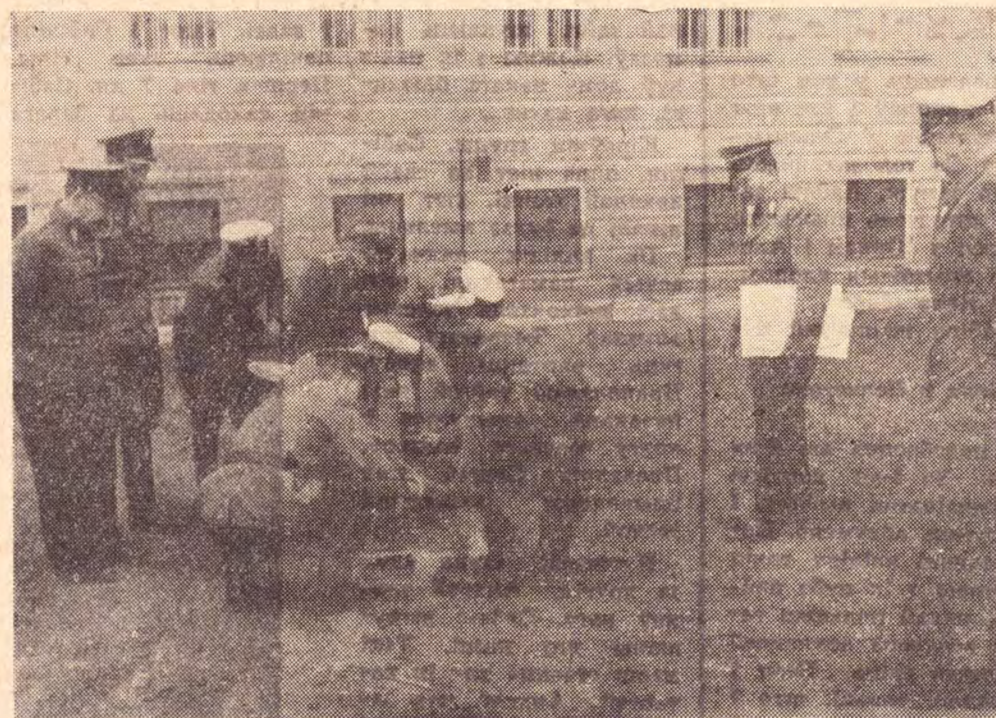
Сёмага чэрвеня бягучага года шасцідзесяцігадовы Ян Магнушэўскі ехаў параконнай фурманкай з кірмашу ў Моньках. Разам з ім былі яго ўнучкі. Аднаму 5 год, а другому 3. Праязджаў чыгунку, не разглядзеўшы ўважна і папаў пад цягнік. Жывым астаўся толькі адзін унучак і то акалечаны на ўсё жыццё.

Ну, як? Яшчэ абыякава пацікаеш плечамі? Гэта не ты, праўда? І глядзі, каб ніколі не быў ты... ніхто!

ВІКТАР РУДЧЫК

Цябе тут не было, гэта не ты, але заўтра...

Злачынца ўцёк, але засталіся на дарозе сляды яго самахода. Трэба зрабіць іх гіпсавы адбітак. Будзе гэта нітка, якая завядзе да злачынцы. Не ўцячэ ён ад справядлівасці.

РОДНАЯ ПАЭЗІЯ — ЗАЎСЁДЫ ЖАДАНЫ ГОСЦЬ

14 лістапада г. г. у плёскаўскай школе адбылася сустрэча школьнікаў і настаўніцкага калектыву з паэтам Віктарам Шведам. Паэт прачытаў нам свае творы, якія ўсхвалявалі слухачоў і ўспрымаліся імі вельмі сардэчна. Мы пачулі ў прыватнасці вершы «Родная мова», «Я беларус», «Беласточчына» і рад іншых.

Ад імя вучняў школы ў Плёсках шчыра дзякую Віктару Шведу за тое, што ён пабываў у нас і пазнаёміў са сваёй творчасцю.

Нам хацелася б больш такіх сардэчных сустрэч з беларускімі паэтамі.

П. ІВАНЮК
Плёскі

МАЛАКО, ПРАЧЫТАЙ, НЕ ПАШКАДУЕШ

САПРАЎДНЫ МУЖЧЫНА П'Е ТОЛЬКІ МАЛАКО

ПАДЫМЕМ НАШЫ БАКАЛЫ ЗА МАЛАКО
НЯХАЙ НАШЫ ШКЛЯНКІ ЗАЎСЁДЫ БУДУЦЬ ПОЎНЫ ІМ!
НЯХАЙ У ЗДАРОЎІ ЖЫВУЦЬ НАШЫ КАРОВЫ!

Мода піць малако (замест гарэлкі) пачалася ў Швейцарыі і скандынаўскіх краінах (Швецыя, Данія, Нарвегія). Адтуль пераскочыла за акіян да ЗША і шырокім фронтам расшыраецца па свеце.

Правільныя і здаровыя косці, здаровыя зубы, добрае развіццё ўсяго цела, можаце мець п'ючы малако.

Малако мае ў сабе ўсе неабходныя чалавеку рэчывы. Бялок малака лёгка прысвойваецца арганізмам і лёгка травіцца. У малацэ ёсць ляктоза—цукар, які знаходзіцца толькі ў малацэ. Вапна ў малацэ — гэта неабходная складовая частка касцей. І столькі яго нідзе няма як у малацэ.

У малацэ ёсць усе вітаміны—напрыклад. «А», «Б», «Б2» і «ПП». Малако з'ўляецца прадуктам раскісляючым арганізм. Гэта вельмі важна, асабліва для людзей, у якіх за многа квасаў.

Малако і малочныя прадукты павінны есці ўсе. Дзеці і цяжарныя жанчыны ў дзень павінны выпіваць 1 літр малака, іншыя найменш 1/2 літра.

Малако, якое мы з'ядаем, павінна быць здаровым, — гэта значыць карова павінна быць здаровай, а даіць і перахоўваць малако трэба ў чысціні. Найлепш піць паранае малако. У працэсе парання забіваюцца ўсе шкодныя бактэрыі.

Некаторыя кажуць, што не могуць піць малака, бо дастаюць разбальнення жалудка. Гэта праўда, але тут простая рада: трэба прызвычаіцца. Адразу прымаць невялікія порцыі малака. Пасля тыдня нават літр не пашкодзіць.

Што наш арганізм вельмі любіць малако сведчыць хоць бы такі прыклад: альянцкія войскі, якія вызвалялі вязьняў канцэнтрацыйных лагераў, мелі вялікія цяжкасці з кармленнем вынішчаных, паўжывых людзей. Кожная страва, хоць падавалася вельмі асцярожна, даводзіла часта да смерці. Зусім нечакана выявілася, што адцягнутае або ў парашку малако дзейнічае на слабыя арганізмы вязняў цудоўна. Арганізм прыймаў яго добра і наступала хуткае выздараўленне.

Сушэнне малака — вынаходства, якому 600 год. Венецкі падарожнік Марко Поло (1254—1323) гаварыў, што Манголы выраблялі сушанае малако ў кшталце цэглаў. Штодзень рана адламлівалася кавалак цэглы і ўкідалася ў скураны буклак, прывязаны ля сядла.

Буклак пры яздзе трОсся і малако рабілася прыгодным для піцця.

*

Амерыканскі начны клуб «Сахара» падае сваім госцям малако, смятану і 118 розных гатункаў малочных напіткаў, а ўвогуле не падае гарэлкі і віна. Клуб зарабляе вялікія грошы.

*

Каровы маюць нервы — гаворыць прафесар Патэрсен. Калі хочаце мець добрае малако, мусіце мець шчаслівыя каровы. Калі каровы падэнэрваваны, даюць менш малака і горшае.

Каровы адчуваюць несправядлівасць. Калі, напрыклад, карову, якую заўсёды даілі першую, даіце як другую або трэцюю, то атрымаеце ад яе менш малака. Часта карова, якую наб'еце не дае зусім малака праз некалькі дзён.

*

Аднойчы Інстытут Пастэура ў Парыжы патрабаваў для доследаў малако розных звяроў. Дырэктар парыжскага заалагічнага парку запрапанаваў выдаіць усіх звяроў з свайго заапарку, ад мышы пачынаючы і на львіцы канчаючы. У працягу 5 дзён былі дадзеныя пробкі малака ад 83 звяроў. Самае цяжкае было выдаенне мышы. Удалося гэта зрабіць соскай ад вечнай ручкі.

З Еўропы ў Амерыку па тэлефону

Размаўляць з Амерыкай — гэта цяпер справа зусім штодзённая.

Але доўгі час не ўдавалася злучыць Еўропу з Амерыкай падморскім тэлефанічным каблем. Гаварылася з дапамогай радыёвых хваль, але гэты спосаб вельмі нявыгадны.

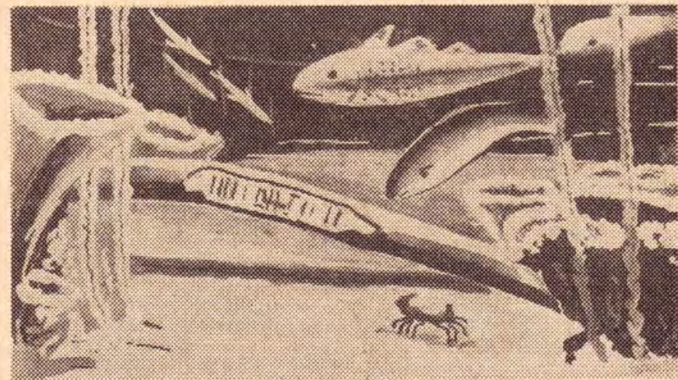
У канцы верасня 1956 года была закончана будова першага міжкантынентальнага тэлефанічнага кабеля (праваду), які спалучыў Еўропу з Амерыкай. Абсталявала яго фірма „Telephone and Telegraph Co" коштам 12 мільёнаў фунтаў штэрлінгаў (сума велізарная). Даўжыня кабеля 3 600 км.

У адрэзках не большых 80—100 км кабель мае спецыяльныя электронныя абсталяванні, якія ўзмацняюць тэлефонныя токі. Гэтыя прылады разам з каблем затоплены ў глыбінях Атлантычнага акіяна.

Кожны ўзмацняч мае 3 электронныя лямпы — высокай якасці, зробленыя спецыяльна з думкай аб іх прызначэнні: служыць чалавеку на марскім дне.

Тэлефанічны кабель Еўропа — Амерыка мае асаблівую будову. Адзін яго правод зроблены накшталт руркі, у сярэдзіне якой адізаляваны пластом штучнай масы другі правод — з дроту.

Дзякуючы застасаванню спецыяльнага сістэму трансмісіі па двух праводах гэтага кабля можна **аднучасова весці аж 36 размоў.**

Адрэзак кабля з узмацнячам на дне акіяна.

МОДА

Модныя шапкі.

Можа каму і цяжка будзе паверыць у тое, што мне падабаецца адразу аж 4-ох хлопцаў і ўсе яны лічаць мяне нарачонай. Янка вучыцца ў Ольштыне на сельскагаспадарчай школе. За год закончыць і прапануе, каб я выйшла за яго замуж. Алёша зараз у арміі. Афіцэрам. Амаль штодзень прысылае лісты. У Беластоку я спатыкаюся з Юркам і Алесем. І адзін і другі прыемныя і прыгожыя хлопцы. Алесь надта добра танцуе і гэта мяне «бярэ».

Як тут паступіць, каб не зрабіць жыццёвай памылкі? За каго выйсці замуж?

Валя з Беластока

Галоўнае не спяшацца! Што падабаецца аж 4-ох хлопцаў — гэта нічога дзіўнага. За 4-ох напэўна замуж не выйдзеш, а маеш магчымасць выбару. І тут сур'ёзная рада. Выбірай разумна, абдумана. Няхай не будуць рашаючымі ў такую хвіліну такія дробязі як танцы. Выведай, каторы з іх цябе найбольш кахае, а як гэта зрабіць, няхай падкажа табе твая жаночая інтуіцыя. Не ведаючы дакладней усіх абставін мне ў гэтым цяжка раіць. Веру ў твае жаночыя магчымасці. Здраджу толькі, што ў мяне нейк найбольшая сімпатыя да Янкі таму, што вучыцца менавіта ў сельскагаспадарчай школе.

СЭРЦАЙКА

НЯВЫСЛАНЫ ЛІСТ

РЭЖЫСЁР М. КАЛАТАЗАЎ
ТАНЯ — АРТЫСТКА САМОЙЛАВА

Чатырох маладых савецкіх геолагаў на бязлюдных абшарах якуцкай тайгі шукаюць алмазаў. Кожны з іх пакінуў дома некага блізкага, каго кахае...

Кіраўнік групы, Сабінін, піша ліст да сваёй каханай жонкі, ліст, які ніколі не будзе высланы.

Па вялікіх, надчалавечых намаганнях, геолагі знаходзяць залежы алмазаў. Змораныя, могуць вяртацца дамоў. Праходзячы тайгой яны нечакана апынуліся ў кругу грознага пажару. Праваднік Сяргей гіне прывалены пылаючай сасной.

Надчасці ідуць адно за другім. Андрэй зламаў нагу. Сябры вымушаны яго несці. Такі марш стаецца для іх катаргай. Андрэй гэта бачыць і таму ў ночы, калі Таня і Сабінін спяць, ён пакідае іх і адзін адыходзіць у тайгу. Гэта была для яго смерць.

Надыходзіць зіма, снег і завеі. Таню і Сабініна пакідаюць зусім сілы. Першая гіне Таня. Сабінін даходзіць да берага ракі. Робіць прымітыўны плыт і абамлелы падае на яго. Быстрая плынь нясе яго разам з ледзянымі крыгамі ў ніз ракі.

Калі верталёт ратуючай экспедыцыі знаходзіць выкінуты на бераг плыт, Сабінін ужо дагарае. За пазухай яго парванай блузы знаходзяць карту адкрытых залежаў алмаза і ніколі не высланы ліст.

У снежні агульны статыстычны спісак

Агульны статыстычны спісак быў праведзены ў нашай краіне 10 год таму назад. За гэты час шмат змянілася ў нашым жыцці. З думкай аб дакладнай статыстычнай арыенціроўцы, неабходнай дзеля належнага планавання развіцця кожнай галіны нашага жыцця, а таксама дакладных дадзеных аб існуючым лікавым стане насельніцтва, Галоўнае статыстычнае праўленне ізноў правядзе агульны статыстычны спісак. Фактычна ён пачнецца 6-га снежня і будзе працягвацца некалькі дзён. Але ўжо 4-га снежня сакратары наведаюць жыхароў сваіх раёнаў і назначаць дакладныя тэрміны правядзення спіска. Спісам будуць ахоплены жыхары ўсёй краіны, іх маёмасць, абставіны жыцця.

Спіс мае мэту толькі статыстычную і дзеля тэтага звяртаемся да чытачоў, каб падавалі сваім спісавым сакратарам дакладныя дадзеныя аб сваёй сям'і, прафесіі яе паасобных членаў, маёмасці. Спісавыя бланкі зараз пасля заканчэння спіска будуць адсылацца ў Галоўнае статыстычнае праўленне і таму поўная таямніца будзе захавана. Падкрэсліваем гэтае асабліва і звяртаем таму ўвагу на неабходнасць дакладнага інфармавання сваіх сакратароў — спісчыкаў.

(мк)

ДЗЕЛАВЫЯ ЖАНЧЫНЫ

Гурток сялянскіх гаспадынь у Далубове з'яўляецца самым перадавым у Сямяціцкім павеце. Асабліва шырока разгортвае ён культурна - асветную дзейнасць.

На высокім узроўні стаіць там мастацкая самадзейнасць. Вялікім поспехам у глядачоў карыстаецца пастаноўка «Маральнасць пані Дульскай» Г. Запольскай. За дасягнутыя поспехі ў сваёй дзейнасці гурток сялянскіх гаспадынь у Далубове атрымаў ад павятовых улад спецыяльную машыну да шаткавання капусты. Яе таксама можна выкарыстоўваць і да выціскання соку з яблык. Машына гэта каштуе 16 тыс. злотых.

Вельмі карыснымі справамі заняліся гурткі сялянскіх гаспадынь у Наройках і Замкавай Вульцы. Яны арганізавалі ў сваіх вёсках пункты, у якіх можна пазычаць начынне. За невялікай аплатай кожны гаспадар пазычае тут чаркі, талеркі, нажы, відэльцы і г. д.

Варта пахваліць мясцовых жанчын за гэты каштоўны пачын.

М. Х.

Новая сельгасшкола

Павятовае праўленне ССМ у Беластоку супольна з Кураторыумам арганізуе ў вёсцы Рафалоўка школу сельскагаспадарчай падрыхтоўкі. Заняткі праводзіцца будуць у памяшканні пачатковай школы. Ёсць ужо 20 кандыдатаў. Набор працягваецца. У школу прымаюцца вучні з законачанай пачатковай школай. Навука прадаўжацца будзе на працягу двух гадоў. Пасля сканчэння гэтай школы выпускнікі будуць мець права да прафесіянальнай працы як інструктары для сельгасгурткоў і іншых галін сельскай гаспадаркі.

Навука ў школе бясплатна.

В. Р.

Беларускі канцэрт у Крынках

20 лістапада Беларускі калектыў песні і танца, існуючы пры Галоўным Праўленні Таварыства, выступіў з канцэртам у мястэчку Крынкі на Сакольшчыне. Зала мясцовага кіно «Мальва» была перапоўнена публікай. Канцэрт надзвычай спадабаўся крынчанам.

У канцы месяца кастрычніка калектыў даў два канцэрты ў Бельску.

(ся)

УВАГА, МАСТАЦКІЯ ГУРТКІ!

БЕЛАРУСКІЯ ЧАСТУШКІ

У сучасны момант Галоўнае Праўленне Беларускага Таварыства ў Беластоку мае пэўную колькасць песенных зборнікаў пад назвай «Беларускія частушкі».

Беларускае Таварыства можа пазычыць кожнаму мастацкаму гуртку зборнік «Беларускія частушкі». Кіраўнік вясковага гуртка павінен толькі напісаць кароткую просьбу з указаннем часу, на які хоча пазычыць, і выслаць яе па адрасу: — Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, Białystok, ul. Warszawska 11.

Кніжка будзе выслана поштай паводле ўказанага ў пісьме адраса.

(ся)

У Плёсках не спяць

Сельскагаспадарчы гурток у Плёсках (Бельскі павет) налічвае ўжо сорак членаў. Дагэтуль ён нічым асабліва не вылучаўся. У гэтым годзе, калі старшынёй выбрана Івана Гаўрылюка, справы пайшлі лепш. Яшчэ на пачатку ліпеня г. г. сельгасгуртк оўцы набылі электрычную малацілку МСЦ—6А, цана якой 40 тысяч злотых. Варта адзначыць, што сяляне ўзбіралі такую вялікую суму грошай са складчын. Гуртк оўцы ў гэтым годзе засеялі каля двух гектараў кукурузы і сабралі зусім нядрэнны ўраджай. Падрыхтавана ўжо кішонку для жывёлы, якая напэўна будзе ёй добра зімою смакаваць.

Сярод гаспадароў, якія добра бачаць карысць у вырошчванні кукурузы, варта прыгадаць Мікалая Прахарука. Ён засеяў каля аднаго гектара гэтай культуры і ўжо паспеў зрабіць кішонку на зіму ў цэментовай яме.

П. Іванюк

Плёскі

На здымку: Арсень Прахарук і яго сын Мікалай падрыхтоўваюць кішонку з кукурузы.

Маліны восенню

Жыхарка Беластока Галена Астраух, была моцна здзіўлена калі, наводзячы асеннія парадкі ў сваім агародчыку, сцвердзіла, што кустарнік малін абсыпаны свежаспелымі, прыгожымі малінамі. Сярод чырвоных малін мільгалі новыя іх завязкі і кветкі. Кустарнік малін дае ягады ўжо другі раз у гэтым годзе. Дзіўная гэтая з'ява прыроды сустракаецца ў нашых умовах вельмі рэдка.

Чытачоў, якія сумняваюцца ў праўдзівасці гэтай інфармацыі, магу запэўніць, што асеннія маліны з агародчыка Галены Астраух былі вельмі смачныя.

В. Р.

Павялічыўся гурток БГКТ

Гурток БГКТ у Сухінічах (Сакольскі павет), старшынёй якога з'яўляецца Аляксей Тур, апошнім часам у свае рады прыняў 9 новых членаў. Зараз сухініцкі гурток БГКТ налічвае 17 асоб.

М. Х.

Па-бацькоўскі

У гонар 43-ай гадавіны Вялікага Кастрычніка і Дня настаўніка бацькоўскі камітэт пры Беларускім агульнаадукацыйным ліцэі і пачатковай школе ў Гайнаўцы падняў, хаця скромнае, але надта карыснае, абавязацельства: наладзіць кухню ў школе (правесці рамонт памяшчэння і пабудаваць печку) на свой кошт.

Абавязацельства, у асноўным, выканана. У час халоднага надвор'я вучням будзе арганізавана тут падкормка, што надта важнае, бо шмат вучняў даязджае ў школу.

(іл)

Васьмідзесяцігадовы актывіст

Прэзідыум ПРН у Саколцы мае многа працаўнікоў у сваёй установе, шмат мае грамадскага актыву, які працуе ў розных камісіях. З усіх гэтых людзей найстарэйшым з'яўляецца Аляксандр Савіцкі. Яму зараз 80 гадоў. Ён ужо 10 гадоў выконвае свае грамадскія абавязкі як сакратар камунікацыйнай камісіі ППРН.

Аляксандр Савіцкі яшчэ і зараз выязджае на вёскі, а неаднойчы пяшком ідзе і мабілізуе сялян да дарожных грамадскіх чынаў. Асабліва часта бачаць яго ў Генюшах, дзе грамадскім чынам будуецца пункт аховы здароўя.

М. Х.

Прыпамінаем нашым чытачам, што 15 снежня г.г. мінае тэрмін падпіскі „Нівы" на 1961 год.
Толькі падпіска запэўніць табе сістэматычнае атрымліванне твайго роднага часопіса.

Новыя гурткі вясковых гаспадынь

Нядаўна арганізаваліся на Дуброўшчыне яшчэ 4 новыя гурткі вясковых гаспадынь. Жанчыны вёсак Старой Каменнай, Багноў, Краснага і Бартнікоў аб'ядналіся ў гурток вясковых гаспадынь і звярнуліся з просьбай да Павятовага праўлення сельскагаспадарчых гурткоў, каб у іх вёскі пачалі прыязджаць з дакладамі і лекцыямі аграном, заатэхнікі, лекары, юрысты, а таксама культурна-асветныя дзеячы. Гурток імкнецца разгарнуць культурнае жыццё ў сваіх вёсках.

М. Х.

КІНО

(на наступны тыдзень)

БЕЛАСТОК

«Покуй» — «Шатан з 7 клясы» (польскі) — ад 1—5.

«Тон» — Містэр Пікассо» (французскі) — ад 1—5.

«Сырэна» — «Драмат в космосе» (савецкі) — ад 1—5.

«Кіно-Тэатр» — «105 процэнт алібі» (чэхаславацкі) ад 1—7.

Бельск — «Оні оцалілі Лёндын» (англійскі) — ад 6—8.

Гайнаўка — «Ойцец нажэчонай» (амерыканскі) — ад 6—8.

Дуброва — «Віндо на шафот» (французскі) — ад 6—8.

Саколка — «Ездзец з нікондУ» (амерыканскі) — ад 6—8.

Сямяцічы — «Вінна» (англійскі) — ад 6—8.

Белавежа — «Мэнжчызна в сподэнках» (італьянскі) — ад 6—8.

Гарадок — «Небэзпечна пшэсылка» (французскі) — ад 6—8.

Кляшчэлі — «Мордэрца мімо волі» (японскі) — ад 6—8.

Крынкі — «Пэховец» (аргентынскі) — ад 6—8.

Міхалово — «Пулглуэк» (французскі) — ад 6—8.

Мілейчыцы — «Віндо на шафот» (французскі) — ад 6—8.

Нараўка — «Ноцо хеды пшыходзі д'ябэл» (ФРГ) — ад 7—11.

Нарва — «Люнатыцы» (польскі) — ад 7—11.

Орля — «Сыгналы» (польскі) — ад 7-11.

Райск — «Мейсцэ на земі» (польскі) — ад 7—11.

Чаромуха — «Кому спеваё сковронкі» (венгерскі) — ад 6—8.

Чыжы — «Марынажу стшэж се» (англійскі) — ад 7—11.

Увага! лічбы напр. «ад 6—8» азначаюць дні месяца.

Рэдакцыйная пошта

Здараюцца выпадкі, што нашы падпісчыкі не атрымліваюць некаторых нумароў «Нівы». Віну за гэта яны пераважна звальваюць на рэдакцыю і, зразумела, пачынаюць лаяць нас.

Дарагія падпісчыкі! Яшчэ раз паведамляем, што на працягу ўсёй нашай дагэтуляшняй дзейнасці не было выпадку, каб па нашай прычыне чытач не атрымаў «Нівы». Калі здараюцца такія выпадкі, гэта віна данай паштовай установы, у якой чытач зрабіў падпіску. Аб выпадках неатрымлівання «Нівы» просім паведамляць нас, каб мы маглі справу наладзіць.

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok, ul. Warszawska 11, telefon 54-14.
Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1, tel. centr. 37-41, red. naczelny i sekretariat 25-89.
Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa".
Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł, kwartalnie — 7.20 zł, półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28.80 zł.
Wpłaty kierować na PKO Nr 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.
Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł, półrocznie — 20.30 zł i rocznie — 40.60 zł. Należność za prenumeratę za granicą wpłacać na konto PKO Nr 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.
Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem: CHZ „ARS POLONIA", Warszawa, Krakowskie Przedmieście nr 7. Obowiązuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4.16
Nkł. 5.000 Białk N-3

— Не будзь ідыётам! Я з'яўляюся членам Таварыства аховы звяроў.

— Я вельмі ўважліва сачыла за ўсёй сустрэчай. Здаецца мне, што асабліва апошні ўдар быў для цібе фатальны.

ІГОЛКІ

Іголкі — дробязь, а ў хаце без іголкі як без рук.

— Купі, Максімка, дзесятку іголак, — папрасіла Маланка мужа, які збіраўся ў горад.

— Ты і без іголак добра колеш, — адазваўся Максім, нацягваючы шапку, і выйшаў з хаты.

Выехаўшы з кумам за вёску, Максім выцягнуў хустачку і, паказваючы куму, сказаў:

— Бачыш, вузялок для памяці, іголкі трэба купіць.

Аб чым гутарылі далей яны — невядома, але прыехаўшы на рынак і распрадаўшы прывезеную ўсячыну, кум сказаў:

— Клопатаў па горла, а перакусіць няма чаго.

— Голад не цётка, пірагоў не падсуне, — згадзіўся Максім.

Разважыўшы гэта, яны вырашылі схадзіць у сталоўку.

Толькі яны ўвайшлі ў сталоўку, як з-за століка ў кутку пачуўся вясёлы крык:

— Колькі год, колькі зім, жыў Максім!

Здзіўлены Максім пазнаў знаёмага і з кумам накіраваўся да століка ў кутку.

— Вітаю, Ляксей, вітаю, век не бачыліся, — сказаў Максім, сядаючы. — Што новага ў Баранім Бродзе?

— У нас у Бродзе сельгасмашыны ў модзе, — адказаў той і звярнуўся да афіцыянткі:

— Эй, прыгажуня! Прыцягні метр каўбасы ды пойла піўнога.

Максім ад сябе таксама зрабіў адпаведны заказ і неўзабаве на стале з'явілася гара ежы і пiцця.

— Не забудзь, пра іголкі прыпомні, — папрасіў Максім кума.

Праз паўгадзіны кум цалаваўся з Ляксеем, а Максім, выціраючы хустачкай вусы, мармытаў:

— Ну і гіцаль кум, вузялок змайстраваў мне, бы п'янаму, а я цвярозы, як аптэкар... гік...

Вярталіся позна. Калі Максім увайшоў у хату, Маланка прачнулася, і праціраючы вочы, спытала:

— Пра іголкі не забыў?

Максім заморгаў вачыма і сказаў:

— Іголкі дробязь, а знайсці цяжка. У горадзе, Маланка, магазіны пустыя. Страх гаварыць, напэўна зноў падвыжка будзе.

— Пустыя, кажаш, а водка была. Нясе ад цябе як ад памыйнай ямы! — накінулася Маланка.

— Ляксей паставіў, — апраўдваўся Максім. — Кажа: змучыўся ты, Максім, бегаючы за іголкамі, выпі за здароўе Маланкі, а іголкі дастанеш у Баранім Бродзе. Там увесь Гэас сядзіць на іголках, чакаючы кантролю...

Максім спыніў гутарку, прыдумваючы аб чым хлусіць далей, але Маланка ўжо пасвістывала носам.

Чытачы мілыя, дык у нас шмат хто забывае пра хатнія справы, калі да горада дабярэцца.

Дзядзька Левон

Народны гумар Беласточчыны

КРУЦЁЛКІ З-ПАД КАРЫЦІНА

*

Эй, басы, басы,
Вары, баба, келбасы!
А для каго? Для дачкі,
Жэ б любілі дзецючкі!

*

Сыра ліпа пагарэла,
Мая жонка пастарэла.
Я старую замардую,
Возьму сабе маладую.

*

Пашла Ганьдзя па цыбулю.
Пастой, Ганьдзя, пацалую!
Пацалую, не укушу,
Бо люблю цібе як душу!

*

Пашла Ганьдзя па буракі,
А за ею два казакі.
Узелі Ганьдзю і прагналі,
І буракі адабралі.

*

А мой ты Адамку,
Прымі то за жарты!
Дам табе піва гарнец
І водкі поўкварты.

Міхал Фэдароўскі «Люд беларускі», том VI.

У СУДЗЕ

Суддзя да абвінавачанага:

— Чаму вы ў адным тыдні тры разы ўзломліваліся да гэтага самага магазіна?

— Бо я ўкраў там спадніцу для жонкі і мусіў гэту спадніцу тры разы мяняць, каб дагадзіць жонцы, — адказаў абвінавачаны.

Вася Кіндзюк
Дубіны

На пажары.

НЕ КУРУ

Аднойчы бацька, седзячы са сваім шаснаццацігадовым сынам, кажа:

— Ты, Колька, ужо сапраўдны мужчына. Я дашоў да вываду, што ўжо можна табе час ад часу дазволіць на папяроску. Калі ласка, сынок, можаш закурыць.

— Дзякую, татачка, але ўжо год часу прашло, як я не куру, — адказаў Колька.

П. Мартынюк
Варшава

НАРЫСАВАЎ

Вася прыйшоўшы са школы гаворыць:

— Мама, сёння мы рысавалі партрэт нашага настаўніка.

— І хто найпрыгажэй нарысаваў? — пытае маці.

— Я — адказаў Вася.

— І таму настаўнік сказаў, каб я без бацькоў у школу не прыходзіў.

Пеця Іванюк
Плёскі

ЧАМУ НЕ АРЭ

Аднойчы сусед, узяўшы плуг, пайшоў у поле. Зашоў, стаў і думае. У гэты час праходзіў міма яго сябра.

— Чаму ты не арэш?, — спытаў ён суседа.

— Бо каня забыўся, — адказвае сусед.

Янка Лапінскі
Тынкоўшчына

ЦЯЖКАЯ ХВАРОБА

П'яны селянін пашоў да лекара і кажа:

— Што ў мяне за хвароба, не магу на нагах стаяць?

Паслухаў лекар селяніна і кажа:

— У цябе цяжкая хвароба, трэба рабіць аперацыю на сон.

І загадаў селяніну легчы. Той як лёг, так і заснуў. Прачнуўся цвярозым. Устаў, бачыць: цвёрда стаіць на нагах. Здаволены, што вылечыўся з цяжкай хваробы, заплаціў лекару грошы і бадзёра пашоў дамоў.

Сяргей Франкоўскі
Хойлы

ПАЗЫЧКА

— Слухай, Коля, пазыч мне сто злотых на адзін дзень.

— Столькі табе не пазычу. Пазычу адну залатоўку на сто дзён.

Надзя Зенюк
Асоўка

Шпітальны гумар

